

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ректора університету
від 2023 р. №

В.о. ректора _____ Валентина АРАНЧІЙ

ПРОЄКТ

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

СХВАЛЕНО
Протокол засідання вченої ради
університету
2023 р. №

Протокол засідання ради
з якості вищої освіти університету
2023 р. №

Полтава 2023

Укладачі Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету:

Валентина Аранчій – в.о. ректора

Олександр Галич – перший проректор

Олена Костенко – проректор з науково-педагогічної роботи

Людмила Шульга – керівник навчально-наукового центру забезпечення освітньої діяльності та якості освіти

Юлія Вакуленко – керівник навчально-наукового центру інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих

Інна Лавріненко – керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти

Олег Іванов – голова ради з якості вищої освіти спеціальності «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»

Ірина Короткова – голова ради з якості вищої освіти спеціальності «Біотехнології та біоінженерія»

Неля Волкова – голова ради з якості вищої освіти спеціальності «Підприємство, торгівля та біржова діяльність»

Людмила Яловега – доцент кафедри обліку та оподаткування

Максим Петренко – доцент кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки

Ілона Рожко – провідний фахівець відділу моніторингу та забезпечення якості освіти

Тетяна Браславець – керівник виробничої практики навчального відділу

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Види та форми самостійної роботи здобувачів вищої освіти, оцінювання її результатів	5
3. Організація та контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти	11
4. Методичне забезпечення самостійної роботи	13
5. Матеріально-технічне та інформаційно-технічне забезпечення умов для самостійної роботи	15
Додатки	16

ПРОЕКТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті, Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті, Положення про робочу програму навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті, Статуту Полтавського державного аграрного університету та інших нормативних актів.

1.2. Однією з форм організації освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (далі – Університет) є самостійна робота, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

1.3. Метою самостійної роботи є формування у здобувачів вищої освіти навичок до безперервної самоосвіти, саморозвитку, інноваційної діяльності, професійного вдосконалення, розвитку творчих здібностей з урахуванням їх індивідуальних особливостей задля засвоєння в повному обсязі змісту освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми (далі – освітня програма), що сприяє підготовці сучасного фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці.

1.4. Час, відведений на самостійну роботу здобувача вищої освіти відповідної освітньої програми, регламентується навчальним планом та робочим навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального часу, відведеного на опанування освітнього компоненту. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти визначається з урахуванням специфіки та змісту освітнього компоненту, його місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньої програми.

1.5. Вимоги щодо самостійної роботи здобувачів вищої освіти, зокрема щодо обсягів індивідуальних завдань, звітів, курсових і кваліфікаційних робіт встановлюються з урахуванням часу, який надається здобувачам вищої освіти для виконання таких завдань і робіт освітніми і навчальними програмами та індивідуальними навчальними планами. Вимоги повинні бути досяжними і не потребувати застосування недоброчесних практик для їх виконання.

1.6. Самостійна робота здобувачів вищої освіти може проходити в навчальних аудиторіях, навчально-наукових і спеціалізованих комп'ютерних лабораторіях, бібліотеці та з використанням дистанційних технологій.

1.7. Підвищення ефективності самостійної роботи в освітньому процесі вимагає:

- постійного удосконалення навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів;
- розроблення нових дидактичних засобів навчання, форм і методів контролю й самоконтролю;
- здійснення заходів, спрямованих на ефективну організацію самостійної роботи.

1.8. Науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти та інші особи, що беруть участь в освітньому процесі, зобов'язані дотримуватися правил і норм, визначених Кодексом академічної доброчесності ПДАУ і Кодексом про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ.

2. ВИДИ ТА ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ РЕЗУЛЬТАТІВ

2.1. Виходячи зі змісту та мети самостійної роботи здобувачів вищої освіти розрізняють основні її види:

- самостійна робота, що забезпечує підготовку до аудиторних занять (закріплення й поглиблення навчального матеріалу з використанням підручників, посібників та інших джерел інформації; підготовка до лекцій, семінарів, практичних занять, лабораторних робіт, контрольних робіт, різних форм поточного контролю);

- пошуково-аналітична робота (самостійне вивчення окремих тем навчальної дисципліни; написання доповіді, реферату, есе за заданою проблематикою; виконання графічних, розрахункових та інших індивідуальних позааудиторних завдань; виконання кваліфікаційних і курсових робіт (проектів), звітів з практик тощо);

- наукова робота (участь у наукових дослідженнях, наукових конкурсах, олімпіадах, підготовка наукових публікацій тощо).

2.2. В освітньому процесі виділяють аудиторну та позааудиторну самостійну роботу здобувачів вищої освіти.

Аудиторна самостійна робота за навчальною дисципліною виконується на навчальних заняттях під методичним керівництвом викладача. У цьому випадку здобувачі вищої освіти забезпечуються необхідною навчальною літературою, дидактичними матеріалами, навчально-методичними посібниками та методичними розробками.

Позааудиторна робота передбачає:

– підготовку до аудиторних занять (лекцій, семінарських, практичних, лабораторних, індивідуальних занять, консультацій);

– виконання індивідуальних завдань з освітніх компонентів впродовж семестру;

– написання кваліфікаційних та курсових робіт (проектів);

– самостійне опрацювання здобувачами вищої освіти окремих тем навчальної дисципліни, які згідно з робочою програмою навчальної дисципліни (далі – РПНД) винесені на самостійне вивчення;

– підготовку доповідей, рефератів, есе, тез і наукових статей за проблемною тематикою;

– виконання контрольних робіт здобувачами вищої освіти заочної форми навчання;

– самоконтроль і самооцінювання рівня опанування окремих тем навчальної дисципліни, визначених РПНД;

– підготовку та виконання завдань, передбачених робочою програмою практики та оформлення звітної документації за результатами її проходження;

- переклад текстів іноземної мови;
- підготовку індивідуальних навчально-дослідних завдань, розрахунково-графічних робіт, передбачених робочим навчальним планом;
- підготовку до тематичних контрольних робіт та інших форм поточного контролю;
- підготовку до підсумкового контролю здобувачів вищої освіти та інших видів контрольних заходів;
- підготовку до роботи в студентських наукових гуртках;
- участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо.

2.3. Завдання самостійної роботи здобувачів вищої освіти поділяються на обов'язкові та вибіркові.

До *обов'язкових* належать завдання, які є неодмінними для виконання всіма здобувачами вищої освіти. Це, зокрема: написання курсових робіт (проектів); виконання кваліфікаційних робіт; усі види завдань, які здобувачі вищої освіти самостійно виконують під час навчальної, виробничої, професійної, науково-дослідної (науково-дослідницької), переддипломної та педагогічної практики.

До *вибіркових* належать інші види завдань, які здобувачі вищої освіти здійснюють із власної ініціативи з метою реалізації власних професійних та наукових інтересів.

2.4. Самостійна робота здобувачів вищої освіти в Університеті здійснюється у таких формах:

- *індивідуальна* (передбачає створення умов для реалізації творчих можливостей здобувача вищої освіти з метою поглиблення й узагальнення знань, які він одержує у процесі навчання та закріплення їх у професійній діяльності. Індивідуальні завдання виконуються здобувачем вищої освіти самостійно відповідно до методичних рекомендацій викладача. Завдання складаються викладачем, як правило, з розрахунку на кожного здобувача і включають загальні вимоги до їх виконання, рекомендовані джерела інформації, довідкові матеріали тощо).

До форм індивідуальної самостійної роботи належать: підготовка рефератів, есе, розрахунково-графічних робіт; написання контрольних робіт здобувачами вищої освіти заочної форми навчання; виконання курсових робіт (проектів); написання кваліфікаційних робіт; підготовка до індивідуальних консультацій; виконання олімпіадних завдань; участь у конкурсах; написання наукових праць тощо;

- *групова* (завдання самостійної роботи складаються викладачем, як правило, для групи здобувачів вищої освіти і включають загальні вимоги до їх виконання, рекомендовані джерела інформації, довідкові матеріали тощо).

До форм групової самостійної роботи належать: робота в студентських наукових гуртках, виконання групових кейсів тощо.

2.5. Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати навчальні, контрольні, кваліфікаційні та інші види завдань самостійно. Самостійність у виконанні завдання означає, що вони мають бути виконані:

1) для індивідуальних завдань – особисто здобувачем, а для групових завдань – лише визначеною групою здобувачів, без втручання та/або допомоги інших осіб (якщо інше не передбачено умовами виконання завдання), під керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника, якого призначено керівником (якщо виконання завдання передбачає таке керівництво), та з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

2) без використання недозволених джерел інформації якщо умови та характер завдання передбачають такі обмеження.

2.6. Якщо виконання завдання передбачає створення академічного твору, він має відповідати вимогам, визначених законодавством та / або нормативними документами Університету.

2.7. Перевірка академічних творів здобувачів вищої освіти на наявність ознак академічного плагіату здійснюється у відповідності з Порядком перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

2.8. У випадку виявлення академічного плагіату або інших порушень доброчесності у письмових роботах здобувачів вищої освіти, встановлення фактів порушень і притягнення до академічної відповідальності здійснюється відповідно до чинного освітнього законодавства та локальної нормативної бази з питань академічної доброчесності в ПДАУ.

2.9. *Реферат* – короткий виклад у письмовому вигляді або у формі публічного виступу результатів опрацювання наукової проблеми чи певної тематики освітнього компоненту на основі рекомендованих джерел інформації.

Особливістю реферату є те, що він, як правило, презентується перед академічною групою. Реферат може бути виконаний як у рукописному, так і в друкованому вигляді.

Структура реферату: вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел інформації. У вступі необхідно розкрити тему реферату та обґрунтувати її актуальність. В основній частині висвітлюються сутність теми дослідження та результати вивчення наукової проблеми чи певної тематики освітнього компоненту. У висновках роблять короткий підсумок, вказують напрями практичного застосування викладеної інформації. Рекомендований обсяг – до 10 сторінок.

2.10. *Есе* – невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного питання та не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми.

На відміну від реферату, який адресується будь-якому слухачеві, есе є на зразок репліки, що адресується підготовленому слухачу, який вже має уяву, про що йде мова. Відповідна «адресність» дає змогу автору есе зосередити увагу на розкритті нового змісту, а не нагромаджувати деталізацією викладений матеріал у письмовому форматі.

Структура есе: вступ, основна частина, підсумкова частина. Вступ містить загальну тезу, короткий опис змісту, що стосується безпосередньо теми есе. Основна частина має містити головні ідеї та факти, а також аргументи на

користь висловленої тези. Підсумкова частина може бути викладена в формі ствердження, запитання чи не завершених остаточно роздумів. Вдалим варіантом завершення есе вважається використання афоризмів і цитат. Рекомендований обсяг до 5 сторінок.

2.11. *Розрахунково-графічна робота* (далі – РГР) передбачає розв’язання конкретної практично-навчальної задачі з використанням відомого чи самостійно вивченого теоретичного матеріалу. Значну частину такої роботи становить графічний матеріал, таблиці, діаграми.

Структура РГР: зміст, завдання, вихідні дані, основна частина, висновки, список використаних джерел інформації, додатки (за потреби). У змісті здобувачем вищої освіти подається інформація про всі розділи роботи. У завданні відображається інформація щодо змісту завдань та вихідних даних, які здобувач вищої освіти отримав для відповідних розрахунків. В основній частині містяться практичні рішення, розрахунки та аналіз отриманих результатів. У висновках наводиться стислий виклад отриманих підсумкових результатів та рекомендації щодо їх застосування. Рекомендований обсяг – до 10 сторінок.

2.12. *Контрольні роботи для здобувачів вищої освіти* – це індивідуальні завдання, які передбачають самостійне розкриття теоретичних питань та виконання здобувачами вищої освіти певної практичної роботи. Підготовка контрольної роботи сприяє оволодінню здобувачами вищої освіти термінології, базових положень освітнього компонента, навичок виконання типових завдань, ситуацій, формуванню компетентостей й опануванню програмних результатів навчання. Тематичні контрольні роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання, зазвичай, проводять під час аудиторних занять, а контрольні роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання – у позааудиторний час. Вимоги до контрольних робіт здобувачів вищої освіти заочної форми навчання регламентуються методичними розробками, які формуються викладачами кафедр у відповідності до Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті.

2.13. *Курсова робота (проект)* – це вид роботи, що передбачає самостійне дослідження здобувачами вищої освіти актуальних проблем і теоретичне їх викладення з метою закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Курсова робота (проект) є освітнім компонентом, що виділяється окремою позицією в освітній програмі, навчальному плані, робочому навчальному плані (орієнтований обсяг не менше 3 кредитів ЄКТС) і враховується як один із 16 контрольних заходів на навчальний рік.

Курсові роботи (проекти) виконуються у терміни, передбачені графіком навчального процесу, але не пізніше, ніж за два тижні до захисту. У випадку порушення термінів здачі робіт на кафедру, без поважних причин, курсові роботи (проекти) на перевірку приймаються в термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості. Ліквідація такої заборгованості здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів

вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Тематика курсових робіт (проектів) розробляється та оновлюється мінімум на 20 % щорічно і затверджується Протоколом засідання кафедри, за якою закріплений даний освітній компонент. Здобувач вищої освіти може подавати власні пропозиції щодо тематики курсової роботи (проекту) на розгляд відповідної кафедри. Виконання декількох курсових робіт (проектів) на однакову тему в одній академічній групі не допускається. Враховуючи специфіку окремих навчальних дисциплін, допускаються відхилення від вищезазначених вимог, але одна й та ж тема курсової роботи (проекту) для академічної групи здобувачів вищої освіти повинна мати різні вихідні дані для розрахунку, варіанти, завдання, напрями роботи тощо. Перелік рекомендованих тем повинен на 10 % перевищувати кількість здобувачів вищої освіти в групі.

Обрані теми курсових робіт (проектів) затверджуються Протоколом засідання кафедри та, як правило, закріплюються Завданням на курсову роботу (проект) (додаток А).

Мета, завдання і порядок виконання курсової роботи (проекту), зміст та обсяг її окремих частин, характер вихідних даних, а також інші вимоги наводяться в методичних розробках для виконання курсових робіт (проектів), які розробляються викладачами кафедри, за якою закріплений даний освітній компонент. Методичні розробки повинні містити: загальні положення, тематику курсових робіт (проектів), принцип обрання теми курсових робіт (проектів), методичні рекомендації з виконання курсової роботи (проекту), правила оформлення, порядок захисту, критерії та шкалу оцінювання курсових робіт (проектів), рекомендовані джерела інформації, вимоги щодо належного оформлення посилань на джерела інформації, а також інформацію про неприпустимість академічного плагіату, несамотійного виконання завдань, інших порушень академічної доброчесності та можливі санкції за них.

Методичні розробки схвалюються та рекомендуються до друку рішенням кафедри, за якою закріплено даний освітній компонент та радою з якості вищої освіти спеціальності. На методичні розробки обов'язково має бути надана рецензія.

Типовою структурою курсової роботи (проекту) є: зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел інформації, додатки (за потреби). Для здобувачів вищої освіти галузі знань 21 «Ветеринарна медицина» курсова робота (проект) може бути представлена формі «Історія хвороби» та мати іншу структуру затверджену відповідними методичними розробками.

У вступі розкривається актуальність, сучасний стан досліджуваної тематики, визначається мета, завдання, предмет та об'єкт дослідження. Основна частина складається, як правило, з 2-х розділів і повинна містити: коротке резюме результатів опрацювання джерел інформації щодо об'єкта дослідження; досвід інших країн у вирішенні проблем, що аналізуються; виклад методики і результатів власного дослідження; стан досліджуваної проблеми загалом в межах України та конкретного об'єкту дослідження. У кінці кожного розділу підводяться підсумки. Висновки – це послідовний, логічний виклад отриманих підсумкових результатів, які співвідносяться із загальною метою і завданнями,

сформульованими у вступі. Після висновків наводиться список використаних джерел інформації, додатки (за потреби).

Текст курсової роботи (проєкту) може ілюструватися рисунками, схемами, графіками, діаграмами, таблицями тощо.

Курсова робота (проєкт) має титульний аркуш за формою, наведеною в додатку Б. Це перша сторінка курсової роботи (проєкту), яку включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують. За титульним аркушем послідовно слідує завдання, зміст, вступ, розділи в порядку подання, висновки, список використаних джерел інформації, додатки.

Оформлення курсової роботи (проєкту) має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення». Під час складання списку використаних джерел інформації необхідно дотримуватися національного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Рекомендований обсяг курсової роботи (проєкту) до 20 сторінок основного тексту, рекомендовані джерела інформації – близько 20 найменувань. Вимоги до обсягу можуть бути дещо збільшені у випадках, де значний обсяг цитування об'єктивно зумовлений конкретною тематикою досліджень (аналіз законодавства, наукових публікацій тощо).

Керівництво курсовими роботами (проєктами) здійснюється науково-педагогічними працівниками кафедри за якою закріплено даний освітній компонент. У процесі перевірки курсових робіт (проєктів) керівник робить письмові зауваження, зрозумілі помітки, виправлення, відмічає позитивні сторони роботи та недоліки, які треба ліквідувати до захисту. Обов'язково керівник оформляє Лист оцінювання (додаток В). Курсові роботи (проєкти), зміст яких відповідає встановленим вимогам, допускаються до захисту, про що викладачем робиться відмітка в листі оцінювання. За необхідності, курсова робота (проєкт) доопрацьовується, а після усунення зауважень допускається до захисту.

Захист курсової роботи (проєкту) проводиться перед комісією у складі 2-3 викладачів кафедри, у тому числі, і керівника курсової роботи (проєкту). За результатами захисту оформлюються Протокол (додаток Г).

Результати захисту курсової роботи (проєкту), що є окремим освітнім компонентом освітньої програми, оцінюються за 4-х бальною, 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. У випадку отримання здобувачем вищої освіти під час захисту курсової роботи (проєкту) оцінки «незадовільно» за 4-х бальною шкалою чи 59 балів і нижче за 100-бальною шкалою та відповідну оцінку за шкалою ЄКТС рішенням кафедри йому може бути запропонована нова тема і новий термін виконання курсової роботи (проєкту).

2.14. *Кваліфікаційна (випускна, дипломна, магістерська) робота* – це форма атестації здобувачів вищої освіти, що може передбачатися на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності формування компетентностей та оволодіння здобувачами

результатами навчання, передбачених освітньою програмою та стандартом вищої освіти.

Процедурні вимоги щодо виконання кваліфікаційної роботи, оформлення супровідних документів, презентаційного матеріалу, захисту перед екзаменаційною комісією мають бути наведені у Методичних рекомендаціях щодо виконання кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти відповідної спеціальності згідно Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті.

2.15. Формою групової самостійної роботи є участь у студентських наукових гуртках. У студентських наукових гуртках здобувачі вищої освіти працюють над однією проблемою / тематикою чи певними її фрагментами під керівництвом науково-педагогічних працівників відповідної кафедри. Наукові студентські гуртки працюють за планами, що складаються щорічно та оприлюднюються на офіційному сайті відповідної кафедри.

Основними формами роботи студентських наукових гуртків є:

- складання рефератів з певної тематики на основі аналізу вітчизняних та зарубіжних наукових джерел;
- підготовка оглядів літературних джерел із певної проблеми або теми;
- виконання експерименту за обраною тематикою;
- підготовка до публікації наукових статей, тез за результатами роботи у збірниках наукових праць Університету та інших закладів вищої освіти.

2.16. Участь здобувачів вищої освіти у виконанні науково-дослідних робіт, що проводяться за планами роботи кафедр і факультету / інституту в цілому.

Науково-дослідна робота виконується у певній послідовності і складається з таких етапів:

– вибір теми дослідження під керівництвом викладача. Тема може відповідати освітній програмі та арсеналу методів, які фахівець після закінчення Університету буде мати змогу кваліфіковано використовувати в практичній діяльності. Відповідність обраної теми дає можливість використання основних результатів дослідження в процесі підготовки курсових і кваліфікаційних робіт (проектів), звітів з практики, при виступах на семінарах, конференціях тощо. Тема може відповідати тематичній спрямованості наукової роботи кафедри;

- складання змісту науково-дослідної роботи (формулювання теми, мети і задач дослідження);
- проведення теоретичних досліджень (самостійний добір наукових літературних джерел з теми, систематизація та аналіз накопиченого матеріалу, узагальнення тощо).
- виконання експериментальної частини дослідження;
- аналіз, статистична обробка й оформлення результатів експерименту; формулювання висновків щодо науково-дослідної роботи;
- обговорення результатів науково-дослідної роботи на засіданнях кафедри.

Формами підведення підсумків науково-дослідної роботи є участь у

конкурсах доповідей, наукових конференціях і предметних олімпіадах, круглих столах; публікації тез у наукових збірниках Університету та інших закладів вищої освіти.

2.17. Із метою залучення та заохочення здобувачів вищої освіти до наукової роботи найбільш ефективними формами роботи є:

- конкурси на кращі наукові роботи з галузевих знань і спеціальностей (I тур – Університетський, II тур – Всеукраїнський);
- олімпіади за спеціальностями та навчальними дисциплінами (I етап – Університетський, II етап – Всеукраїнський);
- конкурси кваліфікаційних робіт тощо.

За підсумками наукової роботи наприкінці семестру, залежно від виду наукової роботи, в якій брав участь здобувач вищої освіти, він отримує додаткові бали, що є не лише показником його наукової активності, а й впливає на рейтинг успішності.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1. Організація самостійної роботи – це система заходів цілеспрямованого навчання, контролю, стимулювання та методичного забезпечення ефективного опанування здобувачами вищої освіти змісту освітніх компонентів.

3.2. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачає:

- визначення та обґрунтування необхідного переліку тем, що виносяться на самостійне опрацювання;
- визначення змісту та обсягу теоретичної інформації й практичних завдань з кожної теми освітнього компоненту, які виносяться на самостійне опрацювання;
- формулювання запитань для самоконтролю здобувачів вищої освіти;
- визначення форм, методів контролю та розробка критеріїв оцінювання результатів самостійної роботи.

3.3. Планування, організацію і контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти на кафедрах забезпечують завідувачі кафедр та науково-педагогічні працівники.

3.4. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти формують науково-педагогічні працівники з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання. Види завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, їх зміст і характер повинні бути варіативними, диференційованими, враховувати специфіку спеціальності, освітньої програми, освітнього компоненту та індивідуальні особливості здобувачів вищої освіти.

3.5. Видача завдань на самостійне опрацювання, терміни виконання, приблизний обсяг роботи та критерії оцінювання виконаної роботи повинні супроводжуватися методичними розробками для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти (або завданнями для виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти), оформленими у відповідності до Положення про

комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті.

3.6. Методичні розробки для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти (або завдання для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти) повинні бути розміщені на платформі Moodle.

3.7. Здобувачі вищої освіти на початку вивчення освітнього компоненту повинні бути проінформовані викладачем щодо організації самостійної роботи – обов'язкових та вибіркових завдань, термінів їх виконання, кількості балів за кожен вид робіт, критеріїв оцінювання, графіку проведення консультацій.

3.8. Науково-педагогічні працівники кафедри забезпечують навчально-методичне керівництво самостійною роботою здобувачів вищої освіти та здійснюють контроль за її виконанням, зокрема:

- розробляють РПНД (визначають тематику навчальної дисципліни; формують завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, форми і методи контролю, шкалу та критерії оцінювання результатів навчання тощо);

- інформують здобувачів вищої освіти щодо форм контролю і критеріїв оцінювання результатів навчання у розрізі видів самостійної роботи;

- інформують здобувачів вищої освіти про необхідність дотримання загальнодержавних і внутрішньо університетських нормативних документів, які регламентують питання академічної доброчесності;

- здійснюють консультаційну підтримку здобувачів вищої освіти з питань, що виникають в процесі їх самостійної роботи з освітнього компоненту;

- здійснюють наукове керівництво виконання здобувачами вищої освіти кваліфікаційних робіт;

- керують науковою роботою здобувачів вищої освіти у студентських наукових гуртках, підтримують їх участь у наукових конференціях, семінарах, творчих конкурсах, олімпіадах тощо;

- розробляють наскрізні програми та робочі програми практик, в яких визначають види робіт та критерії їх оцінювання;

- розробляють тематику курсових робіт (проектів), РГР та здійснюють методичний супровід їх виконання здобувачами вищої освіти;

- здійснюють контроль за дотриманням вимог академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час виконання завдань самостійної роботи;

- здійснюють об'єктивне та справедливе оцінювання результатів самостійної роботи здобувачів вищої освіти за заздалегідь оприлюдненими чіткими та зрозумілими критеріями, оформлюють необхідну документацію.

3.9. Час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти на виконання індивідуальних завдань, регламентується робочим навчальним планом відповідної освітньої програми.

Організація самостійної роботи повинна забезпечити оптимальне навантаження для здобувачів вищої освіти і створити нормальні умови для систематичного виконання завдань, які винесені на самостійне вивчення чи виконання.

3.10. Результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти оцінюються викладачами відповідної навчальної дисципліни, керівниками практик,

комісіями з захисту курсових робіт (проєктів) та практик, екзаменаційними комісіями із захисту кваліфікаційної роботи.

3.11. Контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснюється залежно від виду самостійної роботи і може передбачати такі форми:

- тестування, виконання тематичної контрольної роботи;
- опитування (письмове або усне);
- виконання ситуаційних та розрахунково-графічних завдань, кейсів, доповідей, рефератів, есе;
- контрольні питання після кожної лекції (семінарського, практичного та лабораторного заняття);
- співбесіда;
- захист курсової роботи (проєкту), кваліфікаційної роботи;
- перевірка виконання індивідуального завдання під час практики;
- участь у наукових конференціях;
- завдання, що передбачають нестандартні рішення;
- захист звіту про виконання лабораторної роботи;
- публікація наукової праці;
- виконання контрольної роботи здобувачами вищої освіти заочної форми навчання;
- інші форми.

3.12. Навчальні матеріали, передбачені РПНД для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і семестровий контроль.

3.13. Нарахування балів за виконання самостійної роботи здобувачем вищої освіти є складовою поточного контролю та фіксується в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

4. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Самостійна робота здобувача вищої освіти регламентується навчально-методичним забезпеченням щодо її виконання (у тому числі на електронних носіях, зокрема на платформі Moodle).

Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи здобувача вищої освіти включає:

- освітню програму, навчальний план та робочі навчальні плани, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;
- наскрізні та робочі програми практик;
- методичні матеріали для проведення атестації здобувачів вищої освіти;
- методичні розробки / завдання для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- перелік питань, що виносяться на семінарські заняття, перелік завдань практичних занять, завдання для виконання лабораторних робіт;
- набір питань, задач, завдань або кейсів для поточного контролю для оволодіння компетентностями, запитання для самоконтролю та семестрового контролю результатів навчання;
- методичні розробки для виконання курсових робіт (проєктів) та РГР,

кваліфікаційних робіт;

- методичні розробки та тематика контрольних робіт для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання;
- рекомендовані джерела інформації.

4.2. Із метою методичного забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти викладачі кафедр розробляють та видають у друкованому та/або електронному вигляді підручники, навчально-методичні посібники, збірники тестів та ситуаційних завдань, посібники та методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти тощо.

4.3. Навчально-методичні посібники мають бути розроблені з урахуванням специфіки різних видів самостійної роботи, а також містити:

- зміст (тематику у точній відповідності до затвердженої РПНД);
- вступ (передмова);
- основний текст;
- питання, тести для самоконтролю;
- обов'язкові та додаткові завдання, задачі, приклади;
- довідково-інформаційні дані для розв'язання задач (таблиці, схеми тощо);
- рекомендовані джерела інформації.

4.4. З метою виконання встановлених вимог до якості, навчально-методичний посібник з організації та виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти має пройти процедуру попереднього розгляду: перевірку на наявність запозичень з інших документів, обговорення і схвалення на засіданні кафедри, ради з якості вищої освіти спеціальності та бути рекомендованим до видання вченою радою навчально-наукового інституту / факультету.

4.5. Для полегшення виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти науково-педагогічним працівником, який відповідає за реалізацію відповідної навчальної дисципліни рекомендуються джерела інформації, у тому числі інформаційні ресурси мережі Інтернет.

5. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Університет створює здобувачам вищої освіти всі умови, необхідні для успішної самостійної роботи, зокрема забезпечує доступ до навчальних, навчально-наукових та спеціалізованих комп'ютерних лабораторій, бібліотечного фонду, здійснює консультаційну підтримку щодо навчання з використанням дистанційних технологій, надає доступ до інформаційних ресурсів, розміщених у електронному репозитарії, електронній бібліотеці Університету тощо.

5.2. Бібліотека Університету забезпечує освітній процес необхідною літературою та інформацією (комплектує бібліотечний фонд навчальною, методичною, науковою, періодичною, довідковою літературою згідно з освітніми програмами (в тому числі, на електронних носіях); сприяє формуванню у здобувача вищої освіти уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, систематизувати та фіксувати головне; розвиває організаційні вміння та навички здобувачів вищої освіти.

5.3. Здобувачу вищої освіти для виконання самостійної роботи надається доступ до інформаційних освітніх ресурсів: локальних та глобальних інформаційних мереж і програмно-апаратних засобів навчання.

5.4. Редакційно-видавничий відділ Університету здійснює видання навчальної, навчально-методичної, наукової літератури для забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

5.5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти може також проводитись на підприємствах, в установах й організаціях у період проведення всіх видів практик згідно укладених договорів.

ПРОЕКТ

Зразок завдання на курсову роботу (проект)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра _____

ЗАВДАННЯ
на курсову роботу (проект)

здобувачеві вищої освіти _____ курсу _____ групи, освітньо-професійної програми

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема

2. Термін здачі роботи (проекту) на кафедру – не пізніше «_____» _____ 20__ р.

3. Перелік питань, що підлягають опрацюванню:

Дата видачі завдання «_____» _____ 20__ р.

Керівник курсової роботи (проекту)

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Завдання прийняв до виконання

_____ (підпис здобувача вищої освіти)

_____ (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Зразок титульного аркушу курсової роботи (проєкту)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра _____

КУРСОВА РОБОТА (ПРОЄКТ)

« _____ »
(назва)

на тему « _____ »

Виконав

здобувач вищої освіти _____

освітній ступінь _____

_____ курсу, _____ групи

освітньої програми _____

факультету / інституту _____

денної (заочної) форми навчання

Науковий керівник _____

Полтава 20__

Зразок листа оцінювання курсової роботи (проєкту)
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет / інститут _____

Форма навчання _____

Спеціальність _____

Курс, група _____

Освітньо-професійна програма _____

Л И С Т О Ц І Н Ю В А Н Н Я
курсoвoї рoбoти (прoєкту)

« _____ »
(назва)

здобувача вищої освіти _____

на тему _____

Обсяг курсової роботи (проєкту) _____ Кількість використаних джерел _____

Загальна оцінка роботи (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *актуальність теми розкрита* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *ступінь втілення мети та виконання завдань дослідження* – низький; середній; високий; *повнота розкриття теми роботи у змісті* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі

Загальна оцінка змісту та якості оформлення роботи (проєкту) (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *теоретичний розділ містить кількість критичних оцінок* – недостатню, достатню; *аналітичний розділ містить ознак практичного дослідження*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *проектний розділ містить конкретних пропозицій та наукових розробок*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *додавки пов'язані з матеріалом роботи*: фрагментарно; на середньому рівні, у повному обсязі; *висновки за результатами досліджень мають обґрунтування*: недостатнє, відносно достатнє, достатнє; *пропозиції мають характер* – декларативний, певною мірою практичний, практичний

Рівень оригінальності тексту (необхідне підкреслити): високий, достатній, умовний, низький

Результати оцінювання курсової роботи (проєкту)

Критерії оцінювання курсової роботи (проєкту)*	Макс. к-ть балів	Отримані бали
1. Оцінка змісту курсової роботи		
1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження	5	
2. Відповідність змісту курсової роботи (проєкту) темі та затвердженому плану	5	
3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи (проєкту), коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування)	10	
4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел	10	
5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до досліджуваної теми	10	
6. Інші характеристики	9	
Разом	49	
2. Оцінка якості оформлення курсової роботи		
1. Ілюстративність роботи (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел)	5	
2. Відповідність оформлення курсової роботи (проєкту) встановленим вимогам і дотримання графіку виконання	5	
Разом	10	
3. Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до захисту)	59	

Висновки (*підкреслити*)

- рекомендувати до захисту без доопрацювання;
- рекомендувати до захисту при умові доопрацювання _____
- не рекомендовано до захисту, необхідно суттєво доопрацювати _____

Роботу перевірів _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада П.І. викладача кафедри, що перевіряв курсову роботу (проєкт))

« _____ » _____ 20__ р.

(підпис)

Зразок протоколу захисту курсових робіт (проектів)

Протокол № __
захисту курсових робіт (проектів)

« _____ »
(назва)

від « ____ » _____ 20_ р.

Присутні:

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Захист курсових робіт (проектів) здобувачів вищої освіти __ курсу __ групи освітньо-професійної програми _____ спеціальності _____ з навчальної дисципліни « _____ ».

Доповідають здобувачі вищої освіти.

СЛУХАЛИ:

№ з/п	П.І.П.	Тема курсової роботи (проекту)	Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (проекту)*	Кількість балів за захист згідно критеріїв**		
				критерій	критерій	критерій

ВИРІШИЛИ:

Затвердити результати захисту курсових робіт (проектів)

№ з/п	П.І.П.	4-х бальна шкала	Кількість балів	ЄКТС

Примітки: (висловлення особливої думки членів комісії) _____

Голова комісії _____

Члени комісії: _____

* Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (проекту) – це загальна кількість балів відповідно до листа оцінювання.

** Кількість балів за захист визначається в розрізі критеріїв оцінювання, що визначені методичними розробками та тематикою курсових робіт (проектів).

Наприклад: за наявність та якість презентації, за розуміння теоретичних основ та практичних аспектів теми дослідження, за відповіді на питання членів комісії та/або інше.